

Ústecké proměny

Mírové náměstí

Pohled na zástavbu jižní strany tržního náměstí v roce 1899. Linie domů se sice dodnes nezměnila, ovšem dnešní zástavba prošla už mnoha změnami - zvýšením pater i celkovou modernizací.

Někdejší stará osada Ústí byla založena v dávných dobách v místech, kde ústí řeka Blžina, též zvaná dříve Bělá, do Labe. Odtud také dostala obec svoje jméno. Výhodnost obrany tohoto místa zůstává i dnes na první pohled zřejmá. Na jihu uzavírá údolí vrch Větruše, na severu strmá Mariánská skála, na východě vrch Sedlo a na jihovýchodě Střekovská skála. Do této sevřené kotliny vedlo hned několik starobylých obchodních cest, spojujících Čechy se sousedními zeměmi.

Zcela nejstarší dějiny Ústí nad Labem sice neznáme, ale již v roce 993 se zde vybíralo od příjizdčích kupců clo. Dosvědčuje to též privilegium knížete Boleslava II., poskytnuté klášteři břevnovské-

mu. Není přesně známo, kdy došlo k povýšení Ústí nad Labem na město, ale počátkem 13. století se z něho stalo již město královské, takže dostalo svoji pečeť i městský znak.

Původní rozloha vnitřního města patřila v Ústí nad Labem k poměrně malým, neboť dosahovala pouze 13,1 ha. Uprostřed tohoto celku pak bylo založeno prostorné náměstí protáhlého nálevkovitého tvaru, které tak nahradilo původní mnohem starší, dále však již nevyhovující tržiště u kostela sv. Vojtěcha. Náměstí nezůstalo dlouho volné, neboť je záhy obklopily měšťanské domy. Ústily do něho čtyři ulice a v jeho jižní, nejnižší části, protékal městský potok, jehož voda sloužila jako užitková,

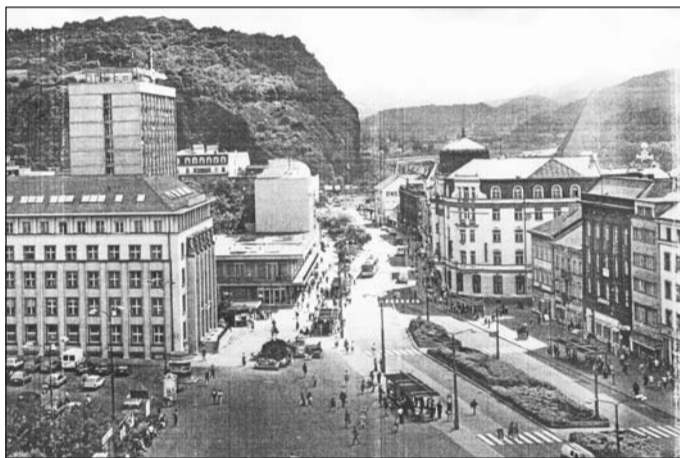
příčměž odtud byla rozváděna i do dalších ulic.

Náměstí obklopovaly zpravidla domy nejváženějších měšťanů, mezi něž patřili např. Adam Kippelt, Jonas Fritsch, Jiří Niricht, Matouš Ulbrecht či Matěj Fiebig. Objevily se zde však rovněž domy šlechty, usazené v okolí města, jejímiž majiteli se stali Oto Trmický z Miliny, či Rebeka Keblová, rozená ze Salhausenu. Na západní straně náměstí pak stálo šest domů, z nichž čtyři byly opatřeny podloubím a vesměs patřily známým rodinám Hermannů, Mollerů, Tichtenbaumů a Windischů z Aschenfeldu.

Náměstí samotné sice procházelo časem změnami, především v domovní výstavbě nebo vybudováním či odstraněním kašny, ale ji-

nak si dlouho zachovávalo svůj přiměřeně ucelený charakter. Teprve až megalomanské plány ze sedmdesátých let 20. století nechtivě zasáhly plošnou asanací do stávajících objektů. V lednu 1976 zmizela v důsledku odstřelu historická budova starého soudu a restaurace Zdar, čímž se rozšířila vybouraná plocha severozápadním směrem, kde již předtím zanikla řada domů v dobách po druhé světové válce. Plocha po demolici těchto historických objektů nebyla pak už nikdy zastavěna. Do dnešních dnů zanikla i většina západní části náměstí, zatímco nejspodnější jižní část si zachovala svůj ucelený charakter, třebaže mnoho z domů prošlo už také významnou přestavbou a modernizací.

PAVEL KOVÁŘ

Současný pohled na část Mírového náměstí směrem do Hrnčířské ulice a k Mariánské skále. Oproti snímku z roku 1870 se tu změnilo prakticky vše.

Jeden z nejstarších dochovaných ústeckých snímků zachycuje někdejší Tržní, dnes Mírové náměstí v době kolem roku 1870. Jedná se o pohled směrem k Mariánské skále, kterou spatříme v pozadí. Vpravo je pak ještě zachycena stará renesanční kašna, odstraněná v osmdesátých až devadesátých letech 19. století.

Ústecké Mírové náměstí z konce šedesátých let 20. století. Tehdy již zmizela část staré zástavby směrem do Hrnčířské ulice a její místo zaujal Interhotel Bohemia i s komplexem nové výstavby. Tramvaje tudy projížděly až do roku 1970.

Teplické proměny

Bývalá Meissnerova, dnes ulice 28. října

Někdejší Meissnerova, kterou je dnes ulice 28. října, spojovala v Teplících dřívější Školní, nyní Benešovo náměstí s hlavním nádražím. Zástavba tady začala vznikat většinou až po zavedení železnice z Ústí nad Labem do Teplíc v roce 1858. Domy této ulice proto názorně dokumentují vývoj architektury druhé poloviny devatenáctého a následně i dvacátého století.

Ještě před první světovou válkou se však tady nacházely některé volné nezastavěné parcely. Ve své dolní části směrem k hlavnímu nádraží křižovala Meissnerovu ulici Mariánská ulice, jejíž dnešní název zní U nádraží. Přilehlé náměstí v nejnižší položené části dnešní ulice 28. října se nazývalo Schme-

ykalo. Dnes se jedná o Tržní náměstí, kde se trhy skutečně konají. Ještě před tím, než se upravil jeho terén, bývala v těchto místech úžlabina, kterou protékal Svíní potok. Až do poloviny 19. století se v něm koupaly děti a v čisté vodě chytaly ryby a raky. To nám dnes v městské zástavbě může připadat jako něco neskutečného.

Ulice 28. října nesla původně své pojmenování podle spisovatele Alfreda Meissnera, který se narodil roku 1822 v Mlýnské ulici a jenž zemřel v rakouském Brezenci. Dnes se toto povědomí z Teplíc již dávno vytratilo.

Dřívější Meissnerova ulice představovala elegantní třídu plnou obchodů s vybraným zbožím, množ-

Dnešní pohled do ulice 28. října směrem od Benešova náměstí. Na první pohled je zřejmé, že se tu již mnoho změnilo. Trolejbusy, které nahradily původní tramvaje, tudy projíždějí již 45 let.

stvím restaurací, vináren, kaváren a cukráren, které dodávaly Teplícím nádech velkého města. V jednom z výstavných domů horní části ulice se nacházel obchodní dům Adolfa Ehrlicha, který se specializoval na látky, dětské i dámské oblečení a na výbavy pro nevěsty. V posledním domě proti hlavnímu nádraží, jste dříve narazili na vyhlášenou restauraci Kochschule (Kuchařská škola), která ve své době patřila k velmi dobře vybaveným a hojně navštěvovaným. Také zdejší vinárna Tatra se díky svému rázovitému vybavení stala jednou z pozoruhodností Teplíc. Ve třicátých letech 20. století byla zásobována víny přímo od jihomoravských vinařů. Tuto oblíbenou populární vinárnu Tepličanů znají však ještě i současné generace pod názvem "Marica, neboť doteď se dala ještě navštívit. Kou-

sek odtud na stejné straně ulice směrem k hlavnímu nádraží pak dříve sloužil zejména pro cestující ve velkém nepřehlédnutelném domě hotel U nádraží.

S ulicí 28. října jsou rovněž spojeny počátky městské hromadné dopravy v Teplících, které představoval první úsek úzkorozchodné tramvaje, na němž byl provoz slavnostně zahájen u hlavního nádraží na Benešovo náměstí 25. července 1895. Elektrická dráha pak k této ulici patřila více než 60 let. Naposledy tudy tramvaj projela v poslední únorový den roku 1956. Nově zaváděné trolejbusy byly zprvu vedeny ulicemi Na hrázi, Revoluční a Masarykovou. Ulicí 28. října pak projely první trolejbusy teprve až otevřením nového trolejbusového směru v roce 1959.

PAVEL KOVÁŘ

Pohled do někdejší Meissnerovy ulice směrem od dnešního Benešova náměstí v roce 1911. Některé domy vydržely s určitými změnami až do současnosti, jiné se zcela změnilo. Někde spatříme ještě i nezastavěné volné parcely mezi domy.

Současný pohled do bývalé Meissnerovy ulice a dnešní jednosměrné ulice 28. října ve směru od hlavního nádraží. Dávno již zmizelo stromořadí i nejstarší úsek tramvajové tratě.

Pohled do tehdejší Meissnerovy ulice směrem do hlavního nádraží, jak to zde vyhlíželo před sto lety počátkem 20. století. V této části patřily domy k opravdu vzhledným a výstavným. Ulicí lemovalo z obou stran osvěžující stromořadí a v levé části vozovky vedla úzkorozchodná tramvajová trať.

SD Severočeské doly a.s.
www.sdascz

www.tp-a.cz
DENNĚ NOVÉ ZPRÁVY A AKTUALITY Z TEPLICKA

SCVK ZÁKAZNICKÉ TELEFONICKÉ CENTRUM
840 111 111
www.scvk.cz